

صدای پای آب

(شهید حسن باقری)

یلران

تحقیق و نگارش: محمدحسین جولایی نهرانی

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

تهران ۱۳۹۱

سرشناسه : جولایی تهرانی، محمد حسین، ۱۳۳۸ -

عنوان و نام پدیدآور : صدای پای آب (شهید حسن باقری) / تحقیق و نگارش محمدحسین جولایی تهرانی.

مشخصات نشر : تهران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۷۸ ص، مصور (رنکی).

فروست : مجموعه کتاب‌های پیوند؛ ۶

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۴۳-۳۶-۳ ۱۵۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی : فیا

عنوان دیگر: شهید حسن باقری

موضوع : افشردی، غلامحسین، ۱۳۲۴ - ۱۳۶۱.

موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ - شهیدان، سرگذشتنامه

موضوع : شعر فارسی -- مجموعه‌ها

شناسه افزوده : سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

رده بندی کنگره : ۱۳۹۱ ج ۹۴ / الف ۱۶۲۶ DSR

رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۸۴۳-۹۲

شماره کتابشناسی ملی : ۲۸۳۸۱۵۳

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

مجموعه کتاب‌های پیوند - ۶

صدای پای آب (شهید حسن باقری)

تحقیق و نگارش: محمدحسین جولایی تهرانی

ناظر: علی داوودی • طراحی و گرافیک: محمد نصرتی

چاپ: آریمن • چاپ اول ۱۳۹۱

شمارگان: ۳۰۰۰ • قیمت: ۱۵۰۰ تومان

شابک: ۳-۳۶-۵۴۴۳-۶۰۰-۹۷۸-ISBN:978-600-5443-36-3

کلیه حقوق متعلق به مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس است.

نقل از کتاب با ذکر مأخذ مجاز و هر گونه بهره‌برداری و تصویربرداری منوط به اجازه کتبی این مرکز می‌باشد.

مراکز پخش:

۱. تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، ساختمان ناشران، طبقه اول، شماره ۴، تلفن: ۶۶۳۸۱۵۲۱
۲. تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، مجتمع ناشران فخر رازی، انتشارات مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس
۳. خرمشهر، جنب مسجد جامع، بازار شهید محمد جهان آراء، شماره ۲۷

فهرست

دود می خیزد ز خلوتگاه من / ۵۴	مثلا این خورشید / ۳۲	پیش گفتار / ۶
بوی هجرت می آید / ۵۶	در خواب تماشای تو می رویم	مقدمه / ۸
صدای دوست می آمد به گوش	۳۴ /	پلک‌ها را بتکان، کفش به پا کن
دوست / ۵۸	من از کدام طرف می رسم به یک	و بیا / ۱۰
دریچه‌ی روشن قصه‌ها / ۶۰	هدهد / ۳۶	هر تار از ما دردی / ۱۲
کاروانی آمد بارش لبخند / ۶۲	زندگی شستن یک بشقاب است	چراغ روشن بود / ۱۴
مرد مسافر / ۶۴	۳۸ /	کاسه‌ی فضا شکست / ۱۶
از بیکران تو می ترسم / ۶۶	نیلوفر به همه‌ی زندگی ام پیچیده	سر هر دیواری میخکی خواهم
از مرزی گذشته بود / ۶۸	بود / ۴۰	کاشت / ۱۸
من نماز را پی تکبیرة الاحرام	آسمان هجرت خواهد کرد / ۴۲	بی سابقه گلی در پهنه‌ی خواب
علف می خوانم / ۷۰	من گره خواهم زد / ۴۴	۲۰ /
او چو عطری می پرید از دشت	از کجا آمده بود؟ / ۴۶	مثل یک بارش عید / ۲۲
نیلوفر / ۷۲	صدای اکسیر می دهد این نوش	آنچه بگذشت، نمی آید باز / ۲۴
فهرست منابع اختصاصی / ۷۴	۴۸ /	نور در کاسه‌ی مس، چه نوازش‌ها
فهرست مراجع و مآخذ / ۷۶	بیا تا برایت بگویم چه اندازه	می ریزد؟ / ۲۶
فهرست اسامی و اشخاص / ۷۷	تنهایی من بزرگ است / ۵۰	سایه‌ها می دانند که چه تابستانی
آیات و احادیث / ۷۸	پشت لبخندی پنهان هر	است! / ۲۸
	چیز / ۵۲	آفتابی یک دست / ۳۰

حوزه‌ی وسیع ادبیات، شباهت‌های زیادی با آثار غیر ادبی دارد که همان مفاهیم را به زبانی دیگر بیان کرده‌اند. بهانه‌ی شکل‌گیری مجموعه‌ی «پیوند» در مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، دغدغه‌ای بود از جنس هنر و ادبیات، برای نزدیک کردن احساس‌ها و فکرهای مختلف با قالبی نوتر.

در مجموعه‌ی کتب «پیوند» که امیدواریم رشته‌ی اتصال بین نسل‌ها و ارزش‌ها باشد، تلاش شده است تا با متنی روان، ساده و منطبق بر آثار معنوی حال و کهن ایرانی، پیوند هنرمندانه‌تری بین نسل امروز این سرزمین با نسل پرافتخار دوران دفاع مقدس برقرار شود تا گرایش‌ها، فکرها و سلیقه‌های مختلف را با تطبیق دو دوره‌ی ساختاری و معنایی

متفاوت کنار هم قرار داده و به معرفی نمای دیگری از فضای جبهه‌های حق علیه باطل بپردازد.

منبع اصلی «پیوند» آرشیو صوتی و نوشتاری مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس است که مجری طرح، از میان انبوه آثار، مطالبی که قابلیت تأمل و تعمق داشته‌اند در یک طرف و عبارت‌های ادبی، قرآنی و... را در طرف دیگر قرار داده است تا با تناسب و تطابق معنایی و مفهومی، آن سخن را به نحو شایسته منتقل کند.

تمامی مطالب فرماندهان با چیدمانی دیگر «برگرفته» از گفتار یا نوشتار آنها می‌باشد.

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

بر برگ گل به خون شقایق نوشته‌اند کانکس که پخته شد می چون ارغوان گرفت (حافظ)

تاریخ جنگ تحمیلی تاریخ ارزش‌ها و ایثارهاست و ماندگاری آن نیز به این جهت است که در طول هشت سال دفاع مقدس، زیباترین رفتارهای انسانی خود را نشان داده است، همانطور که می‌دانیم مبارزه شاخصی مهم هر جنگی است و هر مبارزه قهرمانانی دارد، و شهید حسن باقری یکی از قهرمانان بزرگ دفاع مقدس بود. او با نبوغ مثال زدنی‌اش در زیر باران انواع گلوله‌ها و سختی‌ها، در طراحی و اجرای عملیات‌های پیروزمندانه‌ی رزمندگان اسلام نقش بی‌همتایی داشت و در عین صلابت و قاطعیت، افتاده بود و متواضع، گویی عزیز مصر بود و خاک پایش توتیای چشم رزمندگان.

هر کس از کنارش رد می‌شد بوی اخلاص و ایمان استشمام می‌کرد، و چون در بهمن ۶۱ به شهادت رسید جای خالی‌اش در صحنه‌ی تصمیم‌گیری و طراحی تاملات‌ها نمایان بود.

در «صدای پای آب» برانیم تا با یادآوری ابتکارات و خلاقیت‌های این شهید عزیز، گامی هر چند ناچیز در معرفی او به نسل جوان برداریم.

بر خود لازم می‌دانم از تمام عزیزانی که در خلق این اثر مشوق اینجانب بودند تشکر کرده و چون ذکر نام آنها طولانی است از خداوند متان برایشان آرزوی موفقیت دارم. به طور ویژه از آقای دکتر حسین اردستانی که با پشتیبانی‌ها و راهنمایی‌های خود به این مهم جامه‌ی عمل پوشانید و از آقای یحیی نیازی که صادقانه در تنظیم مندرجات این مجموعه تلاش نمودند و آقای علی داوودی که به عنوان ناظر طرح با دقت نظرشان باعث غنای متن شدند و از آقای محمد نصرتی که گرافیک این اثر را به عهده داشتند، قدردانی می‌کنم، همچنین از همکاری سرکار خانم گوهر تاج اینانلو برای فراهم نمودن منابع اولیه سپاسگزار هستم.

محمد حسین جولایی تهرانی

بیک‌ها را بتکان، کفش به پا کن، و بیا

و او شبی مجروح شد
با پیشانی زخمی سخت تکان خوردم
و او به گریه افتادم
با درد فهمیدم حالش خوبست
و او با بی‌تابی پیام دادم:
بی اجازه‌ی پزشک اگر می‌توانی
ساعتی بعد خوابیده هم به من کمک کنی
در کنارم بود! زودتر
بیا

برگرفته از سخنان سردار سرلشکر
دکتر غلامعلی رشید (۱)